

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	: ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ตามหลักอริยบท ๔ ของครูในโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศรีชะเกษ อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย
ผู้วิจัย	: พระครูประพัฒน์ธรรมาภรณ์ (ประพันธ์ วรรณโม)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	: พระราเชนทร์ วิสารโท, ผศ.ดร. บธ.บ.(วิทยาการจัดการทั่วไป), ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา), Ph.D. (Pali & Buddhist Studies) : พระศรีญาณวงศ์, ดร. ป.ธ. ๙, พธ.บ.(ภาษาอังกฤษ), ค.ม.(การบริหารจัดการศึกษา), ค.ด. (การบริหารจัดการศึกษา) : พระครูจิตรธรรมธัช, ผศ.(พิเศษ) ดร. พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), Ph.D. (Pali&Buddhist Studies)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนการสอน และหลักอริยบท ๔ ๒) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของครู ในโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศรีชะเกษ อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย ๓) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักอริยบท ๔ ของครูในโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศรีชะเกษ อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผลจากการวิจัยพบว่า จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนในข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยที่ผู้สอนได้จัดประสบการณ์ในการเรียนต่างๆให้กับผู้เรียน เช่น การจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนสร้างบรรยากาศในสถานที่เรียนและการใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้นประกอบด้วย ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านเทคนิคการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักอริยบท ๔ ในพระไตรปิฎก หมายถึง การศึกษาหลักอริยบท ๔ ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยโบราณเพื่อประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน พระพุทธเจ้าทรงตรัสถึงกระบวนการทางหลักอริยบท ๔ ไว้มากมาย ถือเป็นคำสอนที่ไม่ล้าสมัยสามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างดีเยี่ยม ได้แก่ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสาและสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของครูในโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศรีชะเกษ อำเภอมือง จังหวัดหนองคายมีดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นของนักเรียนจากประชากรทั้งหมด ๒๑๗ รูป พบว่า สถานะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะเป็นสามเณร มีจำนวน ๒๐๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๖๓ รองลงมา มีสถานะเป็นพระภิกษุ มีจำนวน ๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๗ มีอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ ๑๖-๑๘ ปี มีจำนวน ๙๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙ ระดับชั้นเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวน ๓๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐ วุฒិการศึกษาทางธรรมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษานักธรรมชั้นโท มีจำนวน ๑๐๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑ วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับ ๑-๒ มีจำนวน ๑๐๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐ ตามลำดับตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักอิทธิบาท ๔ ของครูในโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศรีชะเกษ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปร พบว่า ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักอิทธิบาท ๔ ของครูในโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศรีชะเกษ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม สถานะอายุ ของนักเรียนที่ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนระดับชั้นเรียน วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมของนักเรียนที่ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

Thesis Title : A Study of Learning and Teaching Management of Buddhist Subjects in accordance with the principles of the Four Paths of Accomplishment of Instructors in Pali Sathit School of Wat Srisaket, Maung District, Nongkhai Province

Researcher : Phrakru Prapatdhammaporn (Prapan Varadhammo)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phra Rachane Visarādo, Asst. Prof. Dr., B.B.A. (General Management), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)

: Phra Sriyanavong, Dr. Pali 9, B.A. (English), M.A. (Educational Administration), Ph.D. (Educational Administration)

: Phrakrujiradhammathat, Asst. Prof. (Special), Dr., B.A (Buddhist Studies), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 11, 2017

Abstract

The purposes of this research were; (1) to study the concept of learning and teaching in compliance with the Four Paths of Accomplishment (2) to study the condition of problems in the learning and teaching management of Buddhist Subjects of the instructors in Pali Sathit School of Wat Srisaket, Maung District Nongkhai Province and (3) to offer the guidelines of learning and teaching management of Buddhist subjects in accordance with the Four Paths of Accomplishment of the instructors in Pali Sathit School of Wat Srisaket, Maung District, Nongkhai Province. This research was the quantitative research.

The results of research were found that from the concept and the theory related with learning and teaching, it could be concluded that learning and teaching mean the processes of learning associated with each other between the learners and instructors by doing that the instructors provide the experience in various learnings for the learners such as providing the matterial and instrumental medias for teaching and learning all together with construction of atmosphere in educational institutions

and technical usage and the various methods of teachings in order to enhance the learnings for the learners. The concepts and theories related with the learning and teaching consisted of 6 aspects, that is, in aspect of curriculums, aspect of technical teaching, aspect of activity management of learning and teaching, aspect of usage of learning and teaching instruments, in aspect of management of environment and atmosphere in learning and teaching and aspect of assessment and evaluation. The principle and the concept concerning the Four Paths of Accomplishment mean the study of the Four Paths of Accomplishment in accordance with the Buddha's teaching that came from the ancient time application in the present. The Buddha said about a lot of processes in accordance with the principles of the Four Paths of Accomplishment regarding that the teachings were not old, they could be applied for use, that is, aspiration, effort, thoughtfulness and investigation and the problems of learning and teaching management on the Buddhist subjects of the teachers in the Pali Sathit School of Wat Srisaket, Maung District, Nongkhami Province.

The concepts of students from all 217 populations were found that the most informants' statuses were 201 novices descending to the 16 Buddhist monks calculating into 7.37%. The most informants' ages ranged from 16 to 18 years consisting of 91 informants calculating in the level of 41.9%. The most informants were studying in Matthayom Suksa 6 consisting of 37 informants calculating in 17.0%. While in the aspect of Dhamma study, the most 100 informants graduated in the second grade of Dhamma study calculating in the level 46.1% and in the aspect of Pali study, 100 informants graduated in the level of Pali 1-2 calculating in the level of 59.0% respectively.

The results of conceptual comparison in the learning and teaching management of Buddhist subjects in accordance with the principles of the Four Paths of Accomplishment of the instructors in Pali Sathit School of Wat Srisaket, Maung District, Nongkhai Province that tested the hypothesis by analyzing the difference of variables were found that the concepts of learning and teaching management of the Buddhist subjects in accordance with the principles of the Four Paths of Accomplishment of the instructors in Pali Sathit School of Wat Srisaket, Maung District, Nongkhai Province by dividing into the statuses and ages of the students who had the concepts in the learning and teaching management of

Buddhist subjects in accordance with the principles of the Four Path of Accomplishment as a whole were in the statistically significant difference at 0.05 in compliance with the hypothesis as designated. While the level of educational classes, qualification of Dhamma Study and Pali Study of the students who had he concepts in learning and teaching management of Buddhist subjects in accordance with the principle of the Four Paths of Accomplishment as a whole were not the statistically significant difference at 0.05 as designated.